Hvordan verdsette natur?

Miljøringen 16. september 2025

Av: Angeline Bruls

RAMBØLL

Bright ideas.
Sustainable change.

MILJØRINGEN
NETTVERK FOR FORURENSET GRUNN OG SEDIMENTER

Agenda

1. Hva er prosjektbasert naturregnskap
2. … og hvorfor bruke det?
3. Hvordan? - Metodikken

Hva er naturregnskap?

Kvantifisere & verdsette naturens verdi

Verdi: Tjenester & ressurser

«Naturregnskap skal hjelpe oss å få en oversikt over naturen vår, hvilken tilstand den er i, hvilke tjenester vi får fra naturen, og hvordan dette utvikler seg over tid.»

(Miljødirektoratet)

Hvordan føre naturregnskap?

På ulike nivåer:

- Nasjonal
- Regional/kommunal
- **Prosjektbasert**

Vecteezy.com

Store Norske Leksikon

Prosjektbasert naturregnskap i korte trekk

1. Arealinndeling

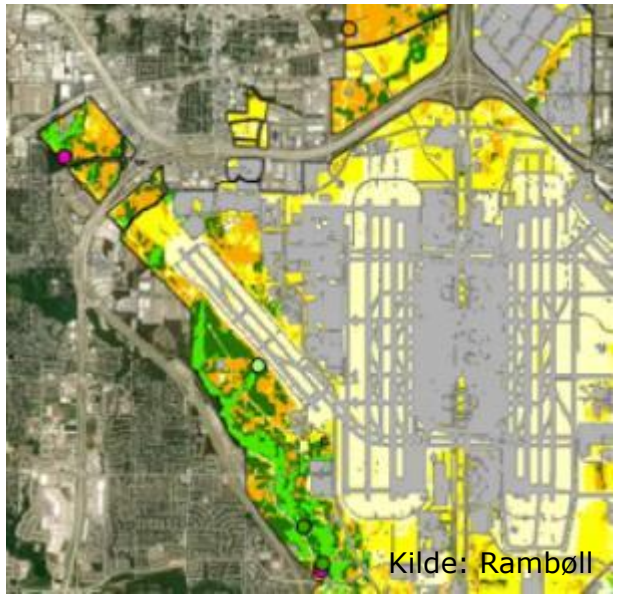

2. Naturverdi før utbygging

Arealtype	Før utbygging
Myr	30 000
Skog	240 000
Eng	45 000
Våtmark	70 000
Elv	20 000
Grå arealer	-
SUM	**405 000**

3. Naturverdi etter utbygging

Arealtype	Alt. 1	Alt. 2	Alt. 3
Myr	10 000	30 000	35 000
Skog	190 000	230 000	230 000
Eng	50 000	35 000	60 000
Våtmark	70 000	70 000	70 000
Elv	20 000	20 000	20 000
Grå arealer	-		
SUM	**340 000**	**385 000**	**415 000**
Differanse	**- 65 000**	**- 20 000**	**10 000**

Hvorfor bruke prosjektbasert naturregnskap?

1. **Kvantifisering**

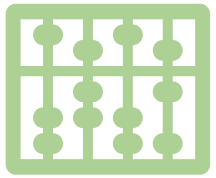

2. **Dokumentasjon**

3. **Kommunikasjon**

Effekter

Enklere **alternativsvurderinger**

Målrettede **forbedringstiltak**

Tallfestet påvirkning på **porteføljenivå**
→ Styrker bærekraftsrapporteringen

Potensielt raskere saksbehandling

Fremtidig krav??

Prosjektbasert naturregnskap internasjonalt

Hvordan? - Metodikken

FutureBuilt

- Klimanøytrale bygg & byområder
- Funker bra for mindre arealer

Naturpoengmetoden (Fornybar Norge)

- Målrettet fornybare energi-prosjekter
- Funker bra for større områder
- Foreløpig ikke så god i små arealer med urban natur
- Samkjøres med natur-KU

Global Biodiversity Metric

- Utviklet av Rambøll
- Muliggjør sammenligning på tvers av land

FUTURE BUILT

BYUTVIKLING
BÆREKRAFT
INNOVASJON

Fornybar Norge

Naturpoengmetoden (Fornybar Norge)

Økosystemareal

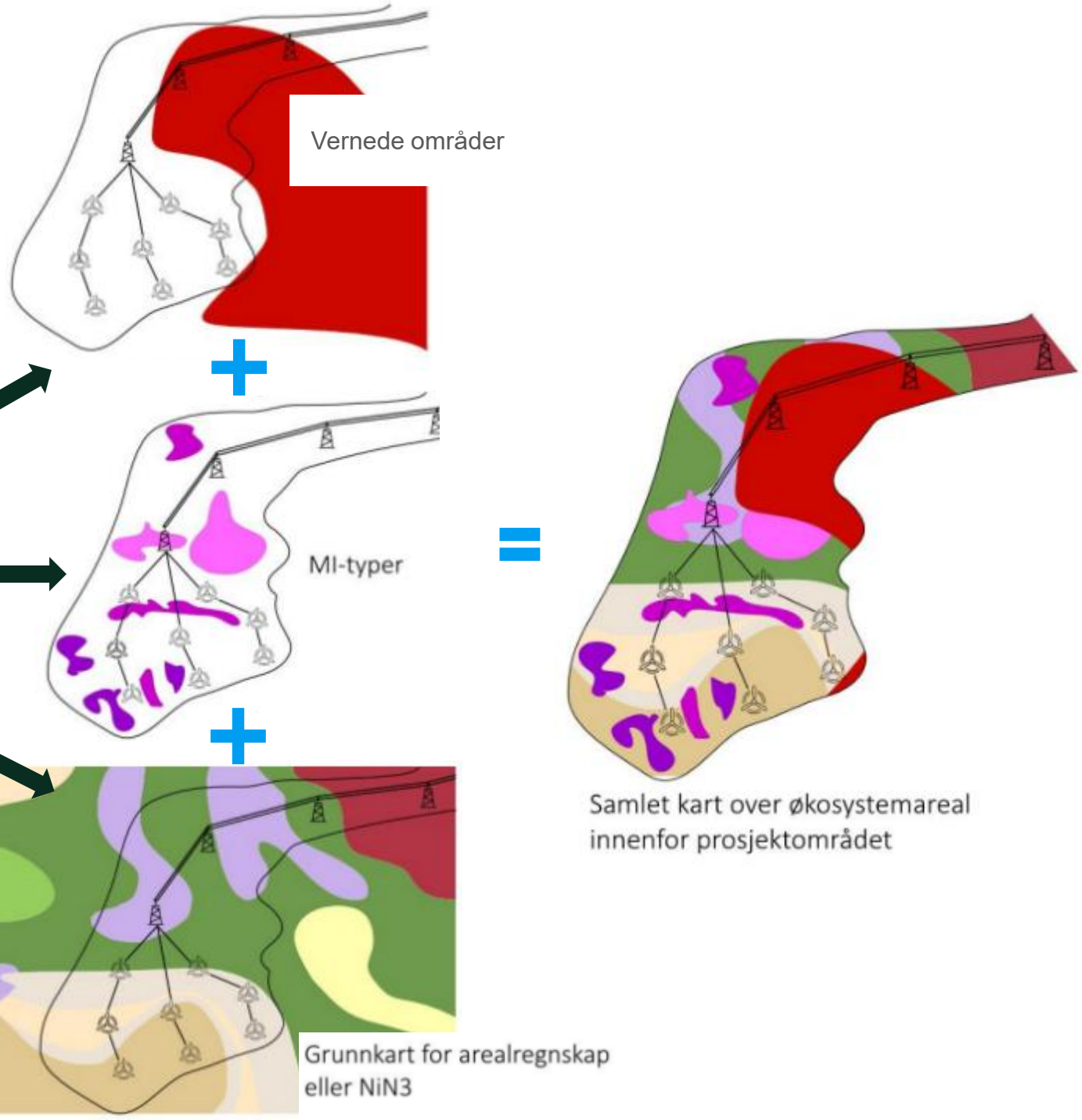

Foto: Anna M Næss / Rambøll

Foto: Norsk Villreinsenter

Foto: Therese F Moe / NIVA

3 delregnskaper

1. **Økosystemareal**: Fastsittende arter på land
2. **Økologiske funksjonsområder for arter**: Arter på land som flytter på seg
3. **Vannmiljø**: Økologisk tilstand i ferskvann (elv / innsjø)

Beregning av naturpoeng

1. Økosystemareal

2. Økologiske funksjonsområder

3. Vannmiljø

Arealtype	Areal i m2
Økosystemareal	283 333
Økol. funksj.omr.	50 000
Vannmiljø	6 000
SUM	**339 333**

x

Faktor	Naturpoeng
2	566 667
3	150 000
5	30 000
	746 667

x

Faktor	Naturpoeng
3	1 700 000
3	450 000
4	120 000
	2 270 000

Areal før utbygging ✖ Naturkvalitet ✖ Forvaltnings-interesse

Naturpoeng før utbygging

Økosystemareal	Økologiske funksjonsområder for arter	Vannmiljø
1 700 000	450 000	120 000

Beregning av naturpoeng (Fornybar Norge)

1. Økosystemareal

2. Økologiske funksjonsområder

3. Vannmiljø

Areal før utbygging	✖	Naturkvalitet	✖	Forvaltnings-interesse
Areal tapt/ negativt påvirket	✖	Naturkvalitet	✖	Forvaltnings-interesse
Areal forbedret, nyskapt, vernet	✖	Naturkvalitet	✖	Forvaltnings-interesse

Naturpoeng før utbygging

Økosystemareal	Økologiske funksjonsområder for arter	Vannmiljø
1 700 000	450 000	120 000

Tapte Naturpoeng

Økosystemareal	Økologiske funksjonsområder for arter	Vannmiljø
- 500 000	- 200 000	- 10 000

Skapte Naturpoeng

Økosystemareal	Økologiske funksjonsområder for arter	Vannmiljø
200 000	150 000	50 000

Sum Naturpoeng

Økosystemareal	Økologiske funksjonsområder for arter	Vannmiljø
- 300 000	- 50 000	40 000

Sum: Tapt 310 000 poeng

Hvordan skape mer natur?

Illustrasjon: Grå til grønn-transformasjon ved Hjerkinn skytebane. Foto: Dagmar Hagen, NINA

Hvordan skape mer verdifull natur?

Granplantasje, lav på artsmangfold. Foto: Harold Leffertstra

‘Fra grønn til grønnere’

Artsrik gammelskog. Foto: NOA

Det skal ikke nødvendigvis så store endringer til

Opprinnelig plan

- Vanlig hagegressmiks
- -8.5 % (naturnegativ)

Endret frøblanding

- Lokal variert gressmiks
- + 5 % (naturpositiv)
- Ingen ekstra kostnad

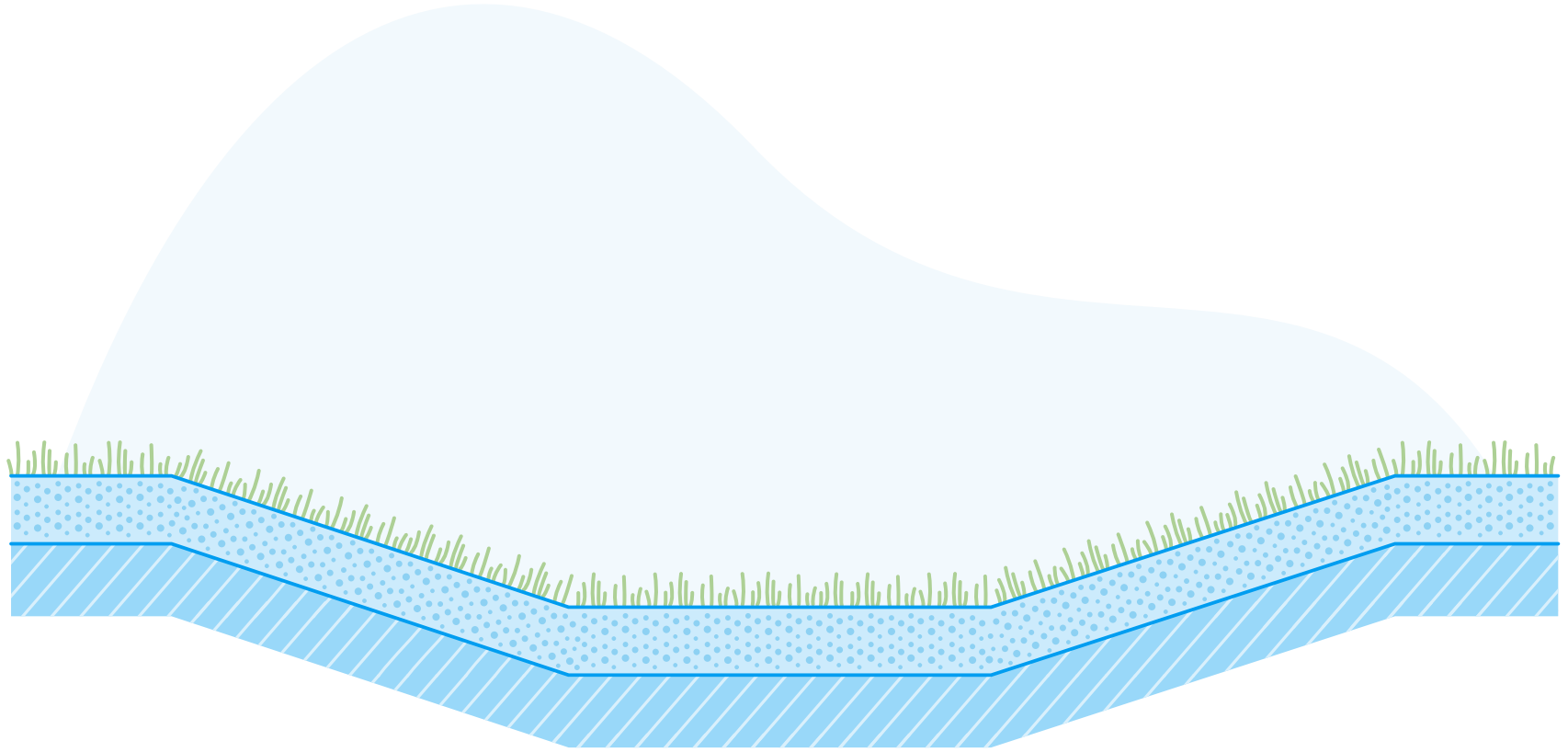

Kilde: Julia Baker, BSI (British Standards Institution)

Fra naturnegativ til naturpositiv ved å forbedre landskapsdesignet utenfor nedbygget areal

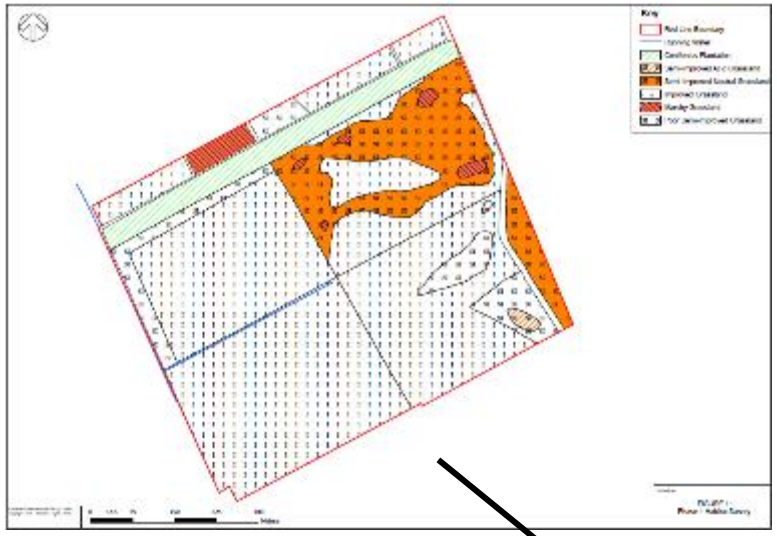

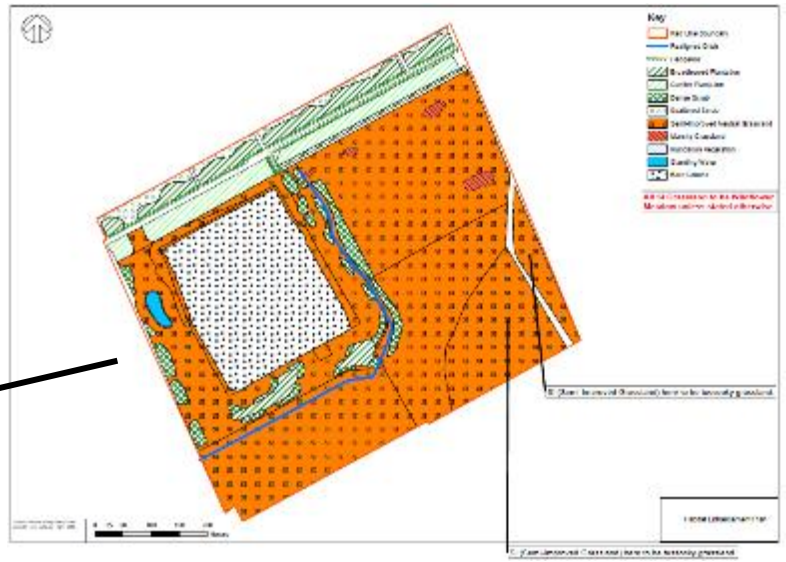

	Total Biodiversity Units	Total Biodiversity Units gained/lost post-development
Pre-Development	123.3	n/a
Post- Development (Proposed Landscape Plan)	97.1 (56.8 retained + 40.3 created)	- 26.2
Post- Development (Enhanced Landscape Plan)	189.2 (40.6 retained + 148.6 created)	+ 65.9

Oppsummert

Prosjektbasert naturregnskap kan hjelpe oss å **kvantifisere, dokumentere** og **ivareta** natur i utbyggingsprosjekter

Forskjellige metoder tilgjengelig; generelt:

1. **Arealregnskap** – hvor mye areal av hvilke typer natur?
2. Areal x **tilstand** x forvaltningsinteresse = **verdi**
3. Estimer **før** og **etter** utbygging
4. Kan vurdere ulike **alternativer**

Bright ideas. Sustainable change.

RAMBØLL

Spørsmål & forespørsler:
natur@ramboll.no

Angeline Bruls